

Baptismus mox conferatur, solemnitas autem ac cæremoniæ differantur. C. B.

CASUS XLVIII. Diaconus quidam in absentia Parochi, & ex licentia pure præsumpta solemniter baptizat in Ecclesia parochiali.

R. Peccat Diaconus iste; quia abque speciali commissione exercet actum jurisdictionis, quam non habet vi sui Ordinis. Incurrit insuper irregularitatem latam per legem de Clerico non ordinato ministrante. Si tamen iste Diaconus authentice interpretando mentem Parochi non egisset contra intentionem ipsius, ut si v. g. Parochus jam sæpius ipsi commississet administrationem Baptismi, tunc nec ullam incurrit censuram. *Salmant: in cursu morali cap. 4. n. 20. Sudr. de bapt. disp. 31. sect. 4. Girib. de bapt. c. 3. n. 8. C. B.*

CASUS XLIX. Franciscus lite implicatus cum suo Parocho infantem suum baptizari curat a vicino Parocho.

R. Tam Parochus iste vicinus quam Franciscus male agunt; & si non sit recepta consuetudo id permittens, sola ignorantia utrumque excusare potest; Parochum, qui forte nescivit, utrum infans sibi oblatus in sua an in alia Parochia fuerit natus; Franciscum, qui non tenetur scire jura Parochorum circa administrationem sacramentorum. *Rotar. de Bapt. c. 4. n. 35. La Croix Lib. 6. p. 1. n. 274. Barbos. de offic. & potest. Parochi part. 2. c. 18. n. 7. C. B.*

CASUS L. Offertur Parocho cuidam infans recens natus, cujus parentes nesciuntur: infans tamen secum gestat charitam, in qua leguntur hæc verba: *fui baptizatus & vocor Petrus.*

R. Parochus omnem conatum adhibeat, ut detegat illum, qui scripsit hanc schedam. Si frustra inquirat, baptizandus est infans sub conditione. Si autem repererit scriptorem hujus schedæ, ipsumque fide dignum censeat, nec debet nec potest baptizari infans sub conditione. *Concilium III. Mediolanense. Sacra Congregatio. C. B.*

CASUS LI. Obstetrix videns infantem primum natum morti proximum intingit digitum in aquam benedictam, & format signum crucis in fronte infantis pronunciata simul forma Baptismi.

R. Sub conditione rebaptizandus est infans iste; quia quocumque demum modo conferatur Baptismus, aqua semper debet adhiberi in sufficienti quantitate, ut in ea parte corporis, quam tangit, possit fluere; alias Baptismus non foret signum veræ ablutionis. Ne igitur infans exponatur damno irre-

irreparabili, quod tamen fieret, si Baptismus sic collatus esset invalidus, sub conditione debet rebaptizari. *Suar. de Bapt. disp. 20. sect. 2. Rotar. part. 3. Appar. c. 4. n. 10. Roncag. tr. 2. c. 2. n. 11. C. B.*

CASUS LII. Cum ignis subito invasisset domum cujusdam sceminæ actu parturientis, vocatur Parochus ad baptizandum infantem, & absolvendam matrem; qui ex metu, ne flammis consumatur, domum ingredi recusat.

R. Peccat Parochus juxta D. Th. Suarez & alios, quos refert Barbosa de offic. & potest. Parochi c. 17. n. 12. Quia titulo justitiæ tenetur obsequia spiritualia necessaria præstare suis parochianis, etiam id fieri nequeat, quin ipse evidenti periculo amittendæ vitæ sese exponat. Pro moderando rigore hujus responsionis alias fundatissimæ notandum, in hoc casu matrem posse absolvi de longe, quin opus sit Parocho vitæ periculum subire, ad quod tamdiu non tenetur, quamdiu adhuc spes est infanti Baptismum applicandi, aut eum ab ipsa matre baptizare posse. C. B.

CASUS LIII. Potestne pater baptizare proprium infantem, quin contrahat cognationem spiritualem cum uxore sua?

R. Si pater baptizat proprium infantem extra evidens mortis periculum; aut etiam in tali periculo, præsentem tamen sacerdotem, a quo baptizari posset, peccat, & cognationem spiritualem cum uxore sua contrahit, quæ quidem vinculum matrimoniale non solvit, privat tamen eum jure petendi debitum conjugale. Si vero baptizat in urgenti mortis periculo, aut Sacerdos aut alius non adfit, qui rite baptizare posset, bene facit, & non privatur jure petendi debitum conjugale. Sic decidit Joannes VIII. C. B.

BELLUM.

1. Hic non agitur de Bello civili, sed de Bello proprie dicto, quod sic definitur: *Bellum est publica armorum assumptio, Reipublice tuendæ, vindicandæve gratia.*

2. Per verba: *publica armorum assumptio* indicatur, non licere arma assumere nisi autoritate publica, & per verba, *Reipublicæ tuendæ, vindicandæve gratia*, denotatur duplex Belli species, nimirum Bellum defensivum, & Bellum offensivum: finis prioris est justa defensio contra hostes Reipublicæ; finis vero posterioris eo tendit, ut injuria publica Principi aut statui illata vindicetur. Bellum offensivum infer-

re solis competit summis Principibus, qui quoad temporalia Superiorem non agnoscunt. Bellum autem mere defensivum potest suscipere quilibet Princeps aut Respublica, etiam Superiorem agnoscens, ut sunt v. g. in Germania Principes Electores Imperii.

3. Ad Bellum justum & licitum tres requiruntur conditiones, *Authoritas publica, causa legitima, intentio recta*, qui sine his conditionibus Bellum suscipiunt, a peccato mortali excusari non possunt.

4. Princeps non potest Bellum inchoare, de cujus justitia dubitat; præfecti tamen militiae & milites, qui dubitant, an Bellum sit justum, de ejus tamen injustitia non sunt convicti, possunt juxta *Cajetanum* suo Principi fervire, illique obedire: ast *Cajetanus* non excusat a peccato eos, qui cum nec Principis subditi, nec stipendiarii sint, stante dicto dubio, voluntarie militiam suscipiunt. An Princeps, qui Bellum justum infert suo hosti, ut eum cogat ad reparandam injuriam aut damnum publicum resarciendum, teneatur in conscientia desistere a Bello, si hostis justam offerat satisfactionem, aut utrum possit continuare Bellum, in quaestione est. Idem author distinguit tria tempora, seu tres differentes status Belli. 1. Quando Bellum est declaratum, & exercitus in via est, aut saltem jam collectus; in isto casu absque injustitia non potest reculari a principe oblata competens satisfactio. 2. Quando utrinque jam facti sint hostiles aggressus, ut obsidiones, conflictus; in tali casu censet *Cajetanus*, Principem non teneri desistere a Bello oblata licet satisfactione. Ratio ipsius est; quia Princeps gerens Bellum justum agit personam judicis criminalis, cujus tanquam personae publicae est ulcisci noxam; & cum bellum justum sit actus justitiae vindicativae, illud potest protrahi ad punitionem illius, quia sua culpa dedit ansam, & justam satisfactionem negando, re adhuc integra præstandam, ultro se conjecit in diram necessitatem meritas injustitiae suae poenas dandi. Verum leges humanitatis exigunt, ut limites ponantur Bello etiam justissimo ac auspiciatissimo. 3. Dum Bellum jam ad finem vergere videtur.

5. De obligatione faciendae restitutionis ratione injustitiarum commissarum occasione Belli sermo erit alibi.

6. Quemadmodum in Bello vi aperta agi potest, sic etiam stratagemata adhiberi possunt contra hostes, dummodo per ea data non violetur fides.

CA.

CASUS I. Theodulus supremus Princeps cogitat suo vicino indicere Bellum ob graves causas, ast, cum Bellum absque justa causa suscipere nolit, ne effusi sanguinis coram Deo reus fiat, quaerit a confessario suo, quænam sint conditiones necessaræ ad Bellum justum & absque peccato suscipiendum?

R. Confessarius debet illi indicare illas tres conditiones, quarum superius meminimus, simulque admonere, tertiam conditionem, nimirum rectam intentionem tanti esse momenti, ut Bellum, etiam si justè declaratum, illicitum tamen esse possit, si ista conditio non sit conjuncta cum auctoritate publica & causa justa, quæ sunt duæ priores conditiones. Verum id nondum sufficit, magna enim difficultas in eo est, ut sciatur, quæ sint justæ causæ ad declarandum Bellum, & harum dantur quatuor: 1. necessitas se defendendi contra Tyrannidem usurpatoris, aut contra hostem, qui bellum injustum suscipit. 2. Vera necessitas vindicandæ injuriæ notabilis, aut commissæ injustitiæ reparandæ. 3. Cum subditi adversus Principem suum insurgunt, & illi in rebus justis obedire recusant. 4. Si transitus copiarum justè petitus per alterius provinciam denegetur, licet cautum fuerit, ne ullum damnum inferatur, aut illatum reparetur. *Pontas.*

NOTA. Intentio eo collimet, ut agat tanquam publicus Minister Dei, animo non luctum captandi, sed sua jura conservandi, imo potius de jure suo aliquid cedendi, quam Deo vel Ecclesiae præjudicium inferendi.

CASUS II. Nectarius Princeps Christianus pleno jure gaudet succedendi in regnum paternum, tum ratione primogenituræ, tum in virtute instrumenti authentici, quo legitimus successor declarabatur. Sed adversantem habet Maximum fratrem suum minorem, qui thronum dolo occupavit, usurpationemque suam vi tueri conatur. Nectarius propterea cogitat recurrere ad Principem infidelem finitimum. Potestne absque peccato id fieri in hisce circumstantiis?

R. Distinguendum est: si Princeps infidelis nec offensivum nec defensivum Bellum gerit cum Christianis, juxta S. Antoninum & plures alios, potest Nectarius ipse auxilium implorare; cum leges naturales, divinæ ac humanæ permittant vim vi repellere. Si vero Princeps infidelis actu Bello est implicatus cum Christianis, non potest Princeps Christianus tuta conscientia ejus uti auxilio, etsi causa belli alias sit justissima; nisi id urgentissima postulet necessitas. *Pontas.*

No-

NOTA. Princeps ex primo mandato diligendi Deum super omnia, ac consequenter in rebus magni momenti ejus & Ecclesie interesse præferendi interesse proprio, tenetur potius cedere aliquid de jure suo, quam cum acatholicis inire condiciones foederis præjudicialis Ecclesie.

CASUS III. Hannibal Dux exercitus, sciens, hostes plerumque diebus Dominicis, ac Festis præcipuis magis esse incautos, ac ad pugnam minus paratos, quam aliis diebus, statuit dictis diebus cum illis conflagere.

ꝑ. Si id necessitas deposcat, potest conflagere absque peccato. *Pontas.*

NOTA. Si exercitus Catholicus diebus festis primariis v. g. Nativitatis, Parasceves, Resurrectionis, &c. more & jure sacro veteri de *Treuga & Pace* quiete sine præjudicio adversæ partis vacet exercitiis pietatis, repugnat amori erga Deum, & honestati Religionis, & spei in Christum, eum ad solennem conflictum cum scandalo hæreticorum & infidelium provocare.

CASUS IV. Armandus Tribunus equitum, vir artis bellicæ peritissimus, non palam, sed structis insidiis, & dolose aggreditur hostem, hocque modo magnam eorum stragem edit.

ꝑ. In Bello justo potest sic agere. *Cui bellare fas est*, ait S. Augustinus, *cum justum Bellum susceperit, utrum aperta pignora, utrum insidiis vincat, nihil ad justitiam interest.* Dummodo, addit S. Doctor, nihil fiat contra datam hostibus fidem: *fides enim etiam hosti servanda est.* *Pontas.*

CASUS V. Eugenius Capitaneus cum sua cenuria pedum in terra hostili expugnavit oppidum, quod cum tributa præstare nolisset, spoliavit, & amplissimam exinde prædam asportavit.

ꝑ. Si Bellum est justum, omnia hostibus erepta sunt legitime acquisita, quin detur obligatio restituendi. Si vero Bellum est injustum, oppositum tenendum. Attamen miles sæpe peccat in ejusmodi occasionibus ex nimia habendi cupidine. Potest etiam contingere, ut miles non sit certus de justitia Belli, imo cum fundamento opinetur esse injustum, aut ut dubitet de ejusdem justitia. In primo casu spoliando peccat, teneturque ad restitutionem; in altero casu ad restitutionem non tenetur. *Pontas.*

NOTA. Si militi videatur probabilis, Bellum aut particulare mandatum sui Ducis esse injustum, tenetur saltem abstinere a spoliatione vel injuriazione, militibus solum indulta, non tamen præcepta. Idem in tali permissionis casu dicendum, si injustitia Belli vel mandati ipsi videatur æque probabilis.

CA-

CASUS VI. Hermocrates, miles, nec actu excubias agit, nec in hostem inquirere justus est, sed tantum cum recreationis causa ambularet, fortuito reperit hostilem militem dormientem in campo, eumque interficit.

ꝑ. Non est dubitandum, illum commisisse homicidium. Ratio est 1. quia in hoc casu interfecit sua privata autoritate. 2. Quia etiam in Bello non licet occidere nisi intuitu boni communis ac tranquillitatis publicæ, ad quod occisio unius certe nil contribuit, cum hostis exinde non fiat debilius. Aliud foret, si solum in captivitate abstraxisset. *Pontas.*

CASUS VII. Herennius miles sponte se mancipat servitio cujusdam Principis tempore Belli, de cujus justitia rationaliter dubitat: cum direptioni civitatis vi expugnatae interfuisset, præda ei obtigit 1000. Imperialium. Pace conclusa tribus post aut quatuor annis agnovit, Bellum fuisse certe injustum: teneturne ad restitutionem 1000. Imperialium?

ꝑ. Cum stante dubio de justitia Belli Herennius istam summam bona fide non acquisierit, tenetur in conscientia ad restitutionem. *Pontas.*

NOTA. Aliud dicendum, si eam summam bona fide accepisset. Sic enim continuata bona illa fide per triennium præscripisset.

Vide, *Capitaneus, Excursor maritimus.*

BENEDICTIO.

Mos benedicendi res & personas, & quidem per signum crucis, per totam Ecclesiam universaliter receptus originem suam trahit a traditione Apostolica. Christus primum dedit exemplum benedictionis, quæ hætenus semper fuit in usu: ascendens enim in cælum benedixit discipulis suis formando, ut putat S. Hieronymus, signum crucis.

CASUS Loca consecrata, Oratoria, Monasteria possuntne in habitationem sæcularem & ad profanos usus redigi perinde ac hospitalia? An diruto monasterio tigna & saxa ac alia materialia ad dormitorii aut alterius honesti loci, etiam culinæ constructionem, aut ligna ad excitandum focum applicare licet?

ꝑ. Monasterium, Ecclesia aut Hospitale solummodo benedicta, non autem consecrata & erecta autoritate Episcopi minime pro domicilio sæculari servire debent; neque Corporalia, quæ in Missa corpus Domini tangunt, in profanos usus converti, imo nec lavari a foeminis, etiam Religiosis.

Dist. Cæs. Consc. Tom. I.

I

giosis.

giosis. Ecclesiæ non possunt destrui & in profanos usus converti, si benedictæ fuerunt a Sacerdote, aut si sunt consecratæ. Si autem necesse sit eas profanare, autoritate Episcopi id fieri debet. *Fromageau.*

BENEFICIATUS.

1. Quilibet Beneficiatus quatuordecim annos natus censetur esse majorænnis quoad administrationem reddituum Beneficii sui. In foro exteriori non potest a patre suo, ipsiusque successoribus exigere rationem reddituum Beneficii ante prædictam ætatem perceptorum, nisi pater per actum publicum horum reddituum curam in se suscepisset.

2. Nullum Beneficium conferri potest, antequam vacaverit, aut sufficiens tempus effluxerit, quo vacatio Beneficii Collatori innotescere potuit.

3. Collator non potest conferre Beneficia electiva, sed solummodo collativa; si Beneficia sunt Patronatus laici, collator ea providere non potest nisi ad præsentationem Patronorum, aut post lapsum temporis a jure concessi; & tunc Episcopus confert Beneficia *jure devoluto.*

4. Ad Beneficia institui non possunt. 1. Extraneus (in Gallia) 2. Illegitimus. 3. Excommunicatus. 4. Clericus non sacerdos, si Beneficium est sacerdotale *a lege*, ut sunt Parochiæ, nisi cum onere, ut provisus intra annum suscipiat presbyteratum. 5. Is, qui non est actu sacerdos, si ex fundatione requiritur, ut provisus de Beneficio ante suam provisionem jam sit sacerdos, quæ Beneficia vocantur sacerdotalia *a fundatione.* 6. Religiosus, (exceptis per Benedictum XIV. Canonicis Regularibus in Bulla *Apostolici* 1757.) si Beneficium est sæculare, & vice versa. 7. Clericus non graduatus, si vacet Beneficium in uno quatuor mensium graduatis assignatorum. 8. Laicus sive conjugatus sive non; aut Bigamus; aliique ad possidenda Beneficia inhabiles.

5. Beneficiatus tenetur ad reparationes toto eo tempore, quo possedit Beneficium, eoque defuncto hæredes ipsius; & in hunc finem bona eorum cedunt in hypothecam Beneficio a die, quo Beneficiatus possessionem illius adiit.

6. Habentibus duo Beneficia incompatibilia conceditur annus, quo alterum sibi adoptent, & alterum dimittant; & post Declarationem de anno 1681. eo tantum quis frui potest Beneficio, in quo residet; redditusque alterius applicari debent ex parte illi, qui Beneficio deservit, superflua autem

adhi-

adhibentur ad reparationes vel alias necessitates Ecclesiæ, aut distribuuntur inter pauperes loci.

7. Beneficiatus contentus esse debet unico Beneficio, si sufficit pro honesta sustentatione; & si quid ultra necessarium ex Beneficio suo percipiat, id applicare non potest nisi in elemosynas, aut alias causas pias.

8. Clericus, qui nomen suum alteri commodat ad procurandum ipsi Beneficium, hoc est, qui fraudulenter Beneficium suo nomine adit sub tacito pacto, ut illud post aliquod tempus cedat alteri, confidentiæ reus est; ut & simoniæ, si illud ope pecuniæ, aut alterius rei pretio æstimabilis obtineat.

CASUS I. Hubertus Juvenis studiosus Poëseos obtinuit Beneficium simplex, cujus redditus sunt 150. floreni; non potest autem diebus, quibus schola habetur, recitare Officium majus Breviarii; hinc solum recitat Officium B. Virginis.

B. Peccat graviter Officium majus Breviarii omittendo. *Pontas.*

CASUS II. Romualdus Clericus tonsuratus obtinuit Capellaniam, & reperit in instrumento foundationis hæc verba: *Capellanus teneatur singulis septimanis celebrare tres missas; quin ulla mentio fiat de residentia, aut quod missæ celebrari debeant a Titulari ipsomet.*

B. Tuta conscientia retinere potest hoc Beneficium, dummodo missæ in capella foundationis legantur per alium. *Pontas.*

CASUS III. Veranus Diaconus obtinuit Capellaniam, cujus fundatio habet, ut Capellanus duas missas celebret per septimanam, & resideat in loco, ubi sita est Capella.

B. Collatio est valida, dummodo intra annum presbyteratum recipiat. *Pontas.*

CASUS IV. Geranus Presbyter obtinuit Prioratum aut Capellaniam simplicem, cujus fundatio continet, ut Titularis singulis hebdomadis quatuor missas celebret in Ecclesia Beneficii; ipse autem se detinet in loco quinque aut sex miliaribus distito, &, ut sumptibus parcat faciendis; si celebrationem missarum in loco foundationis alteri committeret, ipsemet easdem legit.

B. Geranus cum non potuerit acceptare Beneficium, quin simul acceptarit & onera Beneficii, tenetur in conscientia si-ve per se si-ve per alium celebrare missas in loco Beneficii, & quidem ibi supplere tot missas, quod alibi legit. *Pontas.*

CASUS V. Agathangelus possidet Capellaniam, cujus literæ foundationis continent, ut Beneficiatus singulis septimanis legat quatuor missas, quin expressa sit intentio.

ꝑ. Tenetur omnes missas applicare pro fundatoribus Capellæ, quin eas pro aliis applicare possit. *Pontas.*

NOTA. Antiquitus, cum Parochi & alii Sacerdotes non quotidie sed raro exceptis Dominicis & festis celebrarent Missam, intentio fundatorum solum erat, ut populus haberet Missam, & in ea Sacerdos meminisset sui, de applicatione enim fructus specialis ante Scotum nemo somniavit.

CASUS VI. Erhardus Canonicus jam septuagenarius resignat in Curia Romana præbendam suam in favorem cujusdam amici, quin illi notitiam de hoc dederit. Facta ac ob- tenta provisione Romana eam servat occultam, aut si eam amico tradit, addit hanc conditionem, ut non nisi post duos annos Beneficii possessionem capiat.

ꝑ. Non potuit Erhardus salva conscientia retinere provisionem prædictam sub quocunque demum prætextu: species enim confidentiæ est resignare Beneficium cum intentione illud adhuc retinendi. *Pontas.*

CASUS VII. Albanus resignavit Parochiam suam cuidam amico, eique tradidit provisionem Roma obtentam. Amicus iste ob particulares rationes per annum distulit possessionem illius adire, quo tempore omnes fructus adhuc percepit Albanus.

ꝑ. Si Parochiæ per id tempus deserviit Albanus, potest retinere fructus, quin ad ullam restitutionem teneatur. Observandum 1. juxta morem in Gallia receptum resignatario pro capienda possessione Beneficii præfixum esse triennium, quo elapso si nondum ceperit possessionem, provisiones fiunt caducæ, & Beneficium vacans; & id solum, si resignans adhuc sit in vivis: alias enim resignatario tantum conceditur semestre, ita, ut si post sex menses resignans moriatur, & resignatarius necdum adierit possessionem, Beneficium resignatum vacaret per mortem. 2. Etsi resignatarius adierit possessionem Beneficii ante lapsum triennii, requiritur tamen adhuc, ut resignans integro biduo vivat post aditam possessionem. 3. Hæc consuetudo tantum habet locum circa Beneficia compatiblea: si quis enim possideret duo Beneficia incompatiblea, necessario unum deberet dimittere intra annum. *Pontas.*

CASUS VIII. Titulares Capellaniæ cujusdam, cujus redditus sunt 200. floreni, semper celebrarunt tres missas per hebdomadam pro fundatoribus defunctis. Julius, qui hanc Capellaniam obtinuit, cum literas foundationis non reperiret, adeoque certus non esset, se teneri ad eundem numerum missarum, tantum celebrat duas missas.

ꝑ. Tenetur tres celebrare missas, & sequi consuetudinem immemorabilem suorum antecessorum, quæ legis instar ipsi sit. *Pontas.*

CASUS IX. Gabriel Titularis Capellæ S. Saturnini sibi a Michaële resignatæ, cum perlustraret documenta Beneficium concernentia pro aquirenda notitia onerum annexorum, reperit, Lucam, cui immediate successit Michaël, tres per septimanam missas privatas celebrasse pro fundatoribus, idque, quia crederat ad hoc se obligari titulo foundationis, cujus originale dicebatur asservari in archivo Domini loci territorialis. Facta inquisitione non reperiebatur originale, sed tantum copia collationata. Ad quod Gabriel præ- tendit, se tantum obligari ad celebrationem unius missæ per septimanam, cum & aliunde plura suppetant argumenta de nullitate copiæ, quæ ipsi originalis loco fuit exhibitæ.

ꝑ. Cum hæc copia non sit satis authentica, nec omnibus ad constituendam legem requisitis formalitatibus instructa, Gabrieli non parit obligationem ad omnia onera, quæ ea continet. *Pontas.*

CASUS X. Riberius Capellanus ex literis foundationis suæ Capellaniæ tenetur singulis diebus personaliter celebrare pro defunctis. Verum vix mensis abit, quo singulis diebus celebrat; modo impeditus infirmitate, modo defectu commoditatis, dum est in itinere; quandoque celebrandum non esse existimat ante præmissam confessionem, quam deponendi quibusdam diebus occasionem non habet; aut denique quia aliquoties urgetur, ut pro necessitatibus propriis missam applicet.

ꝑ. Riberius nec supplere hanc obligationem per alium sacerdotem, nec ullam in casu proposito facere restitutionem tenetur. Nihilominus juxta Cabassutum *Prax. Jur. Can. L. 2. c. 8. n. 9.* securius est reducere hanc indulgentiam ad diem unum per mensem, & quindecim durante ægritudine. *Pontas.*

CASUS XI. Maximus Capellanus Titulo foundationis obligatur ad celebrandas per hebdomadam duas missas pro fundatoribus, qui pro Beneficio assignarunt quinquaginta jugera. Quia vero Maximus tantum possidet viginti, reliquis

triginta durante bello civili (ut putat) in alienas manus delatis, quin tamen hujus rei ullam probationem habeat, censuit, absque injustitia se posse unicum tantum missam celebrare, ipsosque fundatores, si essent adhuc in vivis, in hanc reductionem consensuros.

℞. Non potest absque peccato privata autoritate has duas missas reducere, *Pontas.*

CASUS XII. In Ecclesia quadam Collegiata sex Capellaniæ existant, quælibet reddituum 150. florenorum ex agris provenientium, qui autem a duobus annis belli causa vix fructus quidpiam attulerant, ita ut quilibet Capellanus non nisi 75. florenos receperit.

℞. Hi sex Capellani non tenentur in conscientia exsolvere per illos duos annos missarum numerum functione expressum, sed solum numerum redditibus intra illud tempus perceptis correspondentem, at non nisi cum consensu Episcopi. *Pontas.*

CASUS XIII. Leontius habet Parochiam reddituum 1000. florenorum: dives agricola per plures annos non fideliter præstando decimas intulit illi damnum 200. florenorum. Hic, cum a confessario ipsi fuisset denegata absolutio, usque dum fecisset integram restitutionem, accedit Leontium, eumque rogat, ut sibi condonaret, quidquid ex defraudatione in præstandis decimis restituere teneretur: Leontius omne illi debitum dimisit.

℞. Agricola iste coram Deo non deobligatur ab obligatione restitutionis, cum Parochus non sit dominus, sed tantum administrator reddituum Beneficii. *Pontas.*

CASUS XIV. Basilius habet Beneficium curatum, cujus annui redditus sunt 800. Imperiales: singulis annis distribuit in pauperes 400. florenos, varique Theologi, quos consuluit, dicunt, reliqua eum posse retinere pro suis alimentis & sustentatione; ipse insuper credit, non posse se arctius contrahere expensas domesticas pro suo statu ac necessitatibus. Nihilominus vivit parcius, & singulis annis aliquid reservat, erogandum in suos propinquos & amicos alioquin non indigentes. A decem annis ex sua parsimonia congestit annuatim 200. florenos, ita ut jam duo millia florenorum sic corraserit.

℞. Basilius, cum non sit dominus reddituum Ecclesiasticorum, quibus fruitur, non potest cum iis disponere pro libitu: & hinc tuta conscientia non potuit singulis annis re-

serva-

servare 200. florenos in favorem amicorum & propinquorum suorum, sed eos applicare debuisset in causas pias: nec etiam totam summam reddituum, nempe 800. florenos insumere potuit in vitam lautiolem, aut in expensas superfluas, *Pontas.*

CASUS XV. Virgilius, qui habet Beneficium ad honestam sustentationem sufficiens, a quatuor aut quinque annis comparavit 250. florenos, quolibet die sibi subtrahendo partem, quam legitime pro se insumere potuisset. Hanc summam successive donavit fratri suo mediocris fortunæ viro.

℞. Non peccavit Virgilius, nec frater ipsius tenetur restituere quidpiam acceptorum: Virgilius enim ipsi hanc summam non donavit, ut ditesceret, sed ne in statum indigentiae delaberetur. *Pontas.*

CASUS XVI. Sosthenes vir nobilis, gerens Magistratum, ac habens tres liberos, redditus annuos possidet quater aut quinque mille florenos: hi autem redditus ægre sufficiunt ad expensas, quas tenetur facere, etsi frugalissime vivat; & hinc non solum liberis suis prospicere non potest ex parsimonialibus, sed insuper quandoque cogitur contrahere debita. Eusebias frater ipsius præter Episcopatum, cujus redditus sunt 15000. floreni possidet etiam Prioratum reddituum 400. florenorum: hic sciens statum rei domesticæ fratris sui a tribus jam annis ipsi cessit redditus ex Prioratu provenientes pro subsidio studiorum cujusdam ex filiis Sosthenis ad statum Clericalem destinati.

℞. Potuit Sosthenes, & potest adhuc fratris sui liberalitate frui, nisi ipsemet interea ad pinquiorem fortunam deveniret: quamvis enim non sit pauper etiam sine tali subsidio, facile tamen contingere posset, ut res ipsius in deterius laberentur. *Pontas.*

CASUS XVII. Arnulfus Parochus recipit ex Parochia sua redditus annuos prope mille florenos. Postquam quindecim annis jam deservierat, infirmitate corripitur, ex qua prævidet, se brevi redigendum in eum statum, in quo functiones parochiales obire non poterit. Hinc cum alia bona non habeat, a sex abhinc annis annuatim 500. florenos separatim posuit, & ex hac summa in Palatio civico Parisiensi contractum erexit sub nomine cujusdam consanguinei divitis, cui etiam post mortem suam contractum relinquere cogitat.

ꝑ. Gravissime peccavit Arnulfus coacervando 3000. florenos ad constituendum contractum, cum intentione eum cedendi consanguineo paupertate minime presso. *Pontas.*

CASUS XVIII. Eucherus, qui nullos habet redditus nisi ex Abbatia quadam, quam possidet, in lusu chartarum perdidit 60. circiter florenos.

ꝑ. Ille, qui lucratus est, tuta conscientia has pecunias retinere non potest; sed tenetur eas erogare in pauperes, aut in utilitatem Ecclesie convertere. Eucherus autem peccavit gravissime sic ludendo. *Pontas.*

CASUS XIX. Sigebertus possidens Abbatiam reddituum 10000. florenorum, magnas facit expensas mensam magnificentius struendo, & lauta amicis suis convivia parando.

ꝑ. Juxta Concilium Tridentinum mensa Beneficiati, quisquamque ille sit, *frugalis* esse debet absque superfluo. Et hinc Sigebertus non potest absque peccato mortali Abbatie redditus impendere in frequentia convivia ac lætities profanas, aut in alias expensas superfluas, & notabiliter excessivas. *Pontas.*

CASUS XX. Marius Prior ex suo Beneficio redditus annuos percipit 600. florenos: intra tres menses quaterdecies aut quindecies ex negligentia omisit recitationem Breviarii.

ꝑ. Tenetur in conscientia restituere partem fructuum Beneficii proportionatam tempori, quo omisit recitare officium, & quidem ante sententiam judicis Ecclesiastici. *Pontas.*

CASUS XXI. Marius solum una vice per negligentiam omisit *Primam*.

ꝑ. Si distributiones ex redditibus Beneficii fierent quotidie pro qualibet Horarum Canonicarum, Marius teneretur id restituere, quod assignatum est pro Hora, quam omisit. Et consequenter proportionata restitutio indispensabiliter semper debet fieri. *Pontas.*

CASUS XXII. Juliano Parocho quotannis ex suo Beneficio superflui remanent 50. floreni. Teneturne eos statim distribuere in pauperes?

ꝑ. Si urgens necessitas immineat pauperibus erogandi, tenetur statim erogare; extra hanc pecunias has reservare poterit, prima imminente necessitate erogandas. *Pontas.*

CASUS XXIII. Lucanus Parochus annuatim ex Parochia sua percipit 500. & ex bonis patrimonialibus 1000. florenos, ex quibus commode vivere posset, Teneturne sustentationem suam sumere ex bonis patrimonialibus?

ꝑ. Abs-

ꝑ. Absque ullo peccato potest sustentationem sumere ex bonis Parochie, nisi id fiat eo tempore, quo pauperes gravissima necessitate premuntur. *Pontas.*

CASUS XXIV. Anatolius Religiosus cujusdam monasterii reformati a suo Abbate vel Priore præfectus est regimini cujusdam Parochie, quæ providetur a communitate, in qua vivit.

ꝑ. Si hic Religiosus est Parochus *ad nutum* amovibilis, quin habeat potestatem disponendi de redditibus Parochie, non tenetur ipsemet facere elemosynas; sed potest in hoc casu hanc obligationem relinquere communitati, quæ tenetur opitulari pauperibus loci præ aliis proportionaliter ad onera & redditus Beneficii. *Pontas.*

NOTA. Si hic Religiosus foret Expositus, censendum est, ipsi etiam demandatam esse curam, ex proventibus Parochie, jure divino oneratis hac obligatione anteriore ad omnem alienationem, prudenter providendi pauperibus veris Parochie.

CASUS XXV. Arsenius Religiosus ex ordine quodam reformato a communitate sui monasterii præfectus est cuidam Prioratu simplici reddituum 600. florenorum. Teneturne omnes hos redditus pro oneribus & obligationibus Beneficii impendere?

ꝑ. Potest ex his redditibus monasterio, ex quo sustentatur, suam pensionem solvere; sed in conscientia tenetur juvare pauperes loci, in quo situm est Beneficium, quantum necessitas poposcerit, & superflua Beneficii permiserint. Ex residuis denique poterit succurrere monasterio præ aliis pauperibus, qui non in gravissima necessitate sunt constituti. *Pontas.*

NOTA. Discrimen inter hunc & præcedentem casum est, quod in priori casu Parochia quoad temporalia sit incorporata Monasterio, non autem in isto.

CASUS XXVI. Lazarus Clericus tonsuratus habens Beneficium simplex reddituum 500. florenorum, cum jam ageret annum ætatis vigesimum secundum, petit a patre, qui jam per octo annos redditus Beneficii administraverat, ut sibi in posterum eorum administrationem relinqueret. Num a patre merito timente, ne malè sit administraturus, ipsi cedenda est administratio reddituum Beneficii?

ꝑ. Pater potest & debet continuare administrationem reddituum, cum consensu tamen filii; debet autem juxta directionem viri prudentis curare, ut exacte satisfiat oneribus Beneficii;

neficii; poterit insuper retinere 1. quantum necessarium fuerit pro sustentatione Lazari, 2. expensas legitimas pro impetratione Beneficii ac institutione filii factas. 3. denique retinere etiam poterit expensas legitimas factas in litem pro conservanda filio possessione Beneficii. Residuum impendere tenetur pro pauperibus, aut pro utilitate Ecclesie cum consensu filii, quin quidpiam reservare possit in proprium commodum. *Pontas.*

NOTA. Vide Prænot. I. ubi dictum est, Beneficiatum jam anno ætatis 14. fieri Majorem, in ordine haud dubie ad administrationem, attamen subordinatam dispositioni alienæ.

CASUS XXVII. Manilius Collator cujusdam Beneficii, cujus redditus sunt 1000. floreni, id conferre vult suo nepoti, qui jam actu possidet duas Abbantias, aliam 3000. aliam 2000. florenorum, præter Decanatum 1500. florenos proferentem.

ꝑ. Nec Manilius tuta conscientia nepoti suo conferre, nec nepos absque gravi peccato id acceptare potest. *Pontas.*

CASUS XXVIII. Hilarinus Canonicus Ecclesie Cathedralis ab Episcopo assumptus est in Confessarium: scit, Episcopum præter Episcopatum, cujus redditus sunt amplius, possidere plura alia Beneficia; licet Episcopus in confessione ista dissimulet.

ꝑ. Si Prælati iste est vir doctus & pius, etiam Hilarino hæc dissimulanda sunt. Si vero Episcopus non est vir doctus, nec solide pius; suadet prudentia, ut Hilarinus ante confessionem investiget, an Episcopus in conscientia se tutum existimet; & si conscientie securitatem in eo non deprehendat, tenetur ei de hac re loqui ante confessionem, ipsumque obligare ad reliquorum Beneficiorum dimissionem: in casu dubii autem tenetur eum obligare, ut consulat Doctores pios & sapientes, eorumque sententiam se submittat. *Pontas.*

NOTA. Circa hujusmodi dubia, quorum resolutio in individuo dependet a complexo circumstantiarum, motivorum, finium, & actorum personalium, confessarius poenitentem recte obligat ad legendum quotidie libros aliquamdiu v. g. per mensem, vel audiendum collationes virorum doctorum circa obligationes in tali re vel statu.

CASUS XXIX. Freculfus Præpositus Ecclesie Cathedralis nominatus ad Episcopatum petit a Capitulo consensum, ut præter Episcopatum etiam Præposituram possit retinere, sine quo consensu Papa non concederet dispensationem: Capituli, quod

quod duodecim Canonicis constabat, pars major consensit, reliqui autem, licet formaliter sese non opposuerint, non tamen consenserunt.

ꝑ. Canonici Freculso assentientes sine dubio peccarunt; non consentientes autem in nuda denegatione consensus haud quiescere, sed in forma consueta sese opponere debuissent. Interim consensus majoris partis Capituli una cum dispensatione Pontificia Freculfum in conscientia securum non reddit. *Pontas.*

CASUS XXX. Constantius Parochus fuit promotus ad aliam Parochiam: putat, se salva conscientia retinere posse ambo Beneficia, usquedum inquietetur in possessione alterius Parochie.

ꝑ. Coram Deo est inexcusabilis, si, postquam alteram ex his Parochiis sibi adoptavit, alteram non dimittat. *Pontas.*

CASUS XXXI. Polycarpus Beneficiatus & Presbyter contraxit matrimonium in provincia admodum remota a loco Beneficii. Verum putatitiam uxorem ipsius resciscens, quod esset Presbyter, ante consummationem matrimonii ingressa est monasterium.

ꝑ. Ejus Beneficium ipso jure vacat. *Pontas.*

CASUS XXXII. Juvenis quidam Canonicus Ecclesie Cathedralis resignare vult præbendam suam, eoquod animum non amplius habeat statum Clericalem amplectendi. Potestne jure percipere fructus grossos, quos ei Capitulum concedit, quia Parisiis studiis vacat, usquedum resignatarius provisionem suam obtinuerit?

ꝑ. Potest percipere, dummodo obligationes Præbendæ suæ impleat, usquedum resignatarius Beneficii possessionem capiat. *Fromageau.*

NOTA. Quod non licet fateri propositum animi in publico, nec licet fovere in occulto. Vide infra Casum 34. & Cas. 5. V. Beneficium.

CASUS XXXIII. Clericus quidam possessionem Canonice cujusdam inivit, quin professionem fidei deposuerit. Potestne recipere fructus, eosque suos facere ante depositionem professionis fidei?!

ꝑ. Non potest, & nec Vicarius Generalis nec Episcopus cum eo in hoc dispensare possunt; eoquod hæc obligatio a Concilio Tridentino, & in Gallia insuper ab Edictis Regiis sit imposita. *Fromageau.*